

SÄHKÖINEN ALLEKIRJOITUS KEVYT TUNNISTAUTUMINEN

Asiakirja Paraisten kaupungin rakennusjärjestysehdotus on allekirjoitettu Turun kaupungin X-Sign palvelussa. Allekirjoittajat ovat tunnistautuneet Turku-AD-tunnuksilla.

Allekirjoitukset

Allekirjoittaja	Paula Saarento
Allekirjoitusaika	25.04.2025 09:39

Allekirjoittaja	Petteri Järvi
Allekirjoitusaika	25.04.2025 13:08

Allekirjoitetut asiakirjat

Asiakirja	Paraisten kaupungin rakennusjärjestysehdotus.pdf
-----------	--

Turun kaupunginmuseo

25.4.2025

Dnro 2396-2025
(00 04 01)

Paraisten kaupunki
Rakennus- ja ympäristölautakunta
Rantatie 28
21600 Parainen

rakennus-ymparistolautakunta@parainen.fi

Paraisten kaupungin rakennusjärjestysehdotus

Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo/ tutkijat Sara Tamsaari ja Sanna Saunaluoma

Paraisten kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta on pyytänyt Varsinais-Suomen alueellisen vastuumuseon lausuntoa 5.3.2025 päivätystä Paraisten kaupungin rakennusjärjestysehdotuksesta. Rakentamista ohjaava uusi rakentamislaki tuli voimaan vuoden 2025 alussa ja sen täytäntöönpanoon liittyen kuntien on uusittava rakennusjärjestyksensä uuden lain mukaiseksi.

Paraisten kaupungin rakennusjärjestysehdotus ottaa hyvin huomioon alueen monimuotoisen kulttuuriympäristön, mutta arkeologinen kulttuuriperintö on huomioitu ehdotuksessa puutteellisesti. Kiinteiden muinaisjäännösten rauhoitus on automaattista eikä vaadi erillistä päätöstä tai suojelua osoittavaa kaavamerkintää. Muinaismuistolaila (295/1963) rauhoitettuihin kohteisiin kajoaminen ilman lain nojalla annettua lupaa on kielletty. Selvitysvaatimus koskee aina myös arkeologista kulttuuriperintöä: uusia arkeologisia kohteita löytyy jatkuvasti, joten ennen rakennushankkeeseen tai maaperään kajoavaan toimenpiteeseen ryhtymistä on selvitettävä, vaikuttaako hanke tai toimenpide arkeologiseen kulttuuriperintöön, jotta hankkeen toteuttaja välttyy muinaismuistolain rikkomiselta. Lisäksi määräyksissä tulee kiinnittää huomiota arkeologisen kulttuuriperinnön selvityksiin hyvissä ajoin ennen alueidenkäyttö- tai rakentamishankkeiden aloittamista. Mikäli arkeologisen kulttuuriperinnön esiintymisessä tai tunnistamisessa on epäselvyyttä, tulee olla yhteydessä museoviranomaiseen, joka on ensisijaisesti Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo.

Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo esittää lausuntonaan seuraavat täydennykset ja muutokset rakennusjärjestysehdotukseen:

6.2 § Rakennuskohteen korkeusasema:

”Jos sokkeli tai terassi jää maastollisista syistä korkeaksi, tulee se sopeuttaa olemassa olevaan ympäristöön.”

- Voisi olla aiheellista yksiselitteisemmin edellyttää, että rakennus sijoitetaan rinteisellä rakennuspaikalla siten, ettei synny tarvetta tehdä korkeaa sokkelia.

25.4.2025

Dnro 2396-2025
(00 04 01)

12 § Maanalainen rakentaminen.

- On huomioitava, että selvitysvaatimus koskee myös arkeologista kulttuuriperintöä.

15 § Mainos- ja tekniset laitteet, 15.1 § Yleiset määräykset

”Rakennuspaikalle tai yleiselle alueelle sijoitettavan laitteen muodon, väri-tyksen ja rakenteen tulee sopeutua rakennukseen ja ympäristöön.”

- Listaukseen on syytä lisätä muodon, väri-tyksen ja rakenteen rinnalle laitteen koko.

17.2 § Rakennuspaikan koko ja rakennuspaikalle asetetut vaatimukset

- Harkittava, pitääkö rakennuspaikoille määritellyjä kerrosaloja laskea pienemmiksi maiseman ja kulttuuriympäristön kannalta arvokkaimmilla alueilla.

17.3 § Asuinrakennuspaikkaa koskevat määräykset

- Jotta venevajojen merkittävä lisääntyminen ei aiheuttaisi liiallista muutosta rantamaisemiin, tulee venevajojen toteutusta rajata tarkemmin. Seuraavassa lihavoituna ehdotetut lisäykset ja korjaukset: ”Yhden venevajan (veneiden säilytyspaikan) rakentaminen omaan rantaan perinteiseen saaristolaistyyliin on sallittua, kun se on perusteltua elinkeinon tai ammatin harjoittamisen kannalta **ja** olemassa olevan kulttuurimaiseman täydentämiseksi ja ylläpitämiseksi taikka vakinaisen asuinpaikan yhteyteen **alueilla, joilla venevajat ovat luonteenomaisia**. Rakennuksen koko ja harjan korkeus tulee olla sopusuhtainen maisemaan nähden.” Vastaava ohjaus on tarpeen tuoda myös rakennusjärjestyksen muihin kohtiin, joissa venevajoja käsitellään.

19.1 § Arvokkaan kulttuuriympäristöalueen ja kohteen määritelmä. Luetteloon tulee lisätä:

- 1.3.2025 voimaan tulleet valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet (VARK-alueet), jotka on huomioitava yhtenä alueidenkäytön suunnittelun lähtökohtana
- Kohde, jonka museoviranomainen on inventoinnin yhteydessä todennut kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi.
- Kohtaan 7 lisättävä asemakaava

19.3 § Suojellun rakennuksen määritelmiä

- Herää kysymys, aiheuttaako muotoilu hankaluutta, mikäli esimerkiksi sisätiloissa kiinteä sisustus on vain joiltain listassa esitetyiltä osin kulttuurihistoriallisesti arvokasta. Lisäksi sisätiloiltaan suojellut

25.4.2025

Dnro 2396-2025
(00 04 01)

rakennukset on useimmiten suojeltu erityislainsäädännön nojalla, jolloin kunkin kohteen suojelutarpeet on jo suojelupäätöksessä määritelty yksityiskohtaisesti. Muotoilu antaa ymmärtää, että alkuperäiset ikkunat tai ovet voisi aina vaihtaa uusiksi puuikkunoiksi, mikä monessa tapauksessa merkitsisi kulttuurihistoriallisten arvojen heikentymistä. Kohta vaatii siis vielä harkintaa ja muokkausta.

24 § Luonnon monimuotoisuuden huomioiminen kaikilla rakennuspaikoilla

- Kohdassa on hyvä nostaa esiin myös perinnebiotooppien merkitys ja vaalimistavoite.

34 § Hulevedet ja perustusten kuivatusvedet

- Rakennuspaikan salaojittamista ei ole syytä edellyttää kategorisesti kaikilla rakennuspaikoilla. Monesti jo pintavesien ohjaamisella päästään hyvään lopputulokseen.
- Räystäskouruja ja syöksyjä ei myöskään kannata edellyttää kaikkiin rakennuksiin, vaan niiden tarve on, arvioidaan tapauskohtaisesti.

35 § Rakennuksen tai sen osan purkaminen

- Kohdassa ei ole toistaiseksi huomioitu suojeltuja ja muita kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuksia tai museoviranomaisen roolia.
- Selvitysvaatimuksissa ei ole mainittu hakijan velvoitetta toimittaa tarvittaessa selvitys rakennuksen kunnosta.

36 § Luvanvaraisuudesta vapautetut uudisrakentamiskohteet ja niitä koskevat määräykset

36.1 § Yleismääräys

- On hyvä, että kohdassa "Vapautus luvanvaraisuudesta ei koske..." on viittaus Arvokkaan kulttuuriympäristöalueen ja kohteen määritelmään (19.1 §). Nyt rakennusjärjestyksen muotoilu on "kohdassa 19.1 mainittuja alueita ja kulttuurimaisemia." Jotta sen ymmärrettäisiin koskevan pykälän tarkoittamien alueiden ja maisemien lisäksi myös kohteita, on muotoilua hyvä vielä tarkistaa.

36.4 § Aurinkokeräinjärjestelmät, 36.5 § Ilmalämpöpumput

- Sekä aurinkokeräinten että ilmalämpöpumppujen osalta mahdollisuus sijoittaa järjestelmä arvokkaaseen kulttuuriympäristöön tai kohteeseen tulee selvittää tapauskohtaisesti museoviranomaista kuullen. Sijoittaminen muualle kuin kadun puolelle ei aina ole sellaisenaan tyydyttävä ratkaisu.

25.4.2025

Dnro 2396-2025
(00 04 01)

37 § Luvanvaraisuudesta vapautettavat korjaus- ja muutostyöt

- 37.4§ ja 37.5§:ssä on mainittu, että vapautus luvanvaraisuudesta ei koske suojeltuja rakennuksia, eikä alueita, joita koskee aluesuojelumerkintä. On vielä tarpeen täydentää viittauksella arvokkaan kulttuuriympäristöalueen ja kohteen määritelmään, 19,1§.

37.4 § Julkisivumuutos

- Vastuumuseon näkemyksen mukaan listaus korjaus- ja muutostöistä, jotka on suojellussa rakennuksessa vapautettu luvanvaraisuudesta, tulee poistaa. Mikäli listassa lueteltuja töitä toteutetaan ilman luvanvaraisuutta, on riskinä rakennetun kulttuuriympäristön ominaispiirteiden heikentyminen. Epäselväksi lisäksi jää, mikä museoviranomaisen lausunnon merkitys on, mikäli lupaa ei edellytetä.

38.2 § Täyttäminen, louhiminen, paaluttaminen, kaivaminen

- Ohjeistukseen lisättävä ohjausta alueen ominaispiirteiden, maiseman ja kaupunkikuvan huomioimiseksi. Hyvä myös harkita, että luvanvaraisuudesta vapauttaminen ei koskisi 19.1§:n kohteita ja alueita.

44 § Rakennuksen käyttöikä ja materiaalivalinnat

44.1 § Käyttöiän määrittäminen

"Asuinrakennuksen suositeltava käyttöikä on 100 vuotta."

- Tällä viitattaneen tavoiteltuun elinkaareen, kun rakennetaan uutta rakennusta. Muotoilu on hyvä tarkistaa siten, ettei synny väärinkäsitystä silloin kun kyse on esimerkiksi 1700- tai 1800-luvulla rakennetusta rakennuksesta.

Edellä mainituista täydennystarpeista huolimatta voi kulttuuriympäristön osalta todeta, että rakennusjärjestyksestä välittyy tavoite vaalia Paraisten rikkaasta kulttuuriympäristöstä, ja että dokumentti vaikuttaa pääosin huolella ja ajatuksella laaditulta.

Turun kaupunginmuseo
Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo
vt. museonjohtaja

Petteri Järvi

Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo
Kulttuuriperinnön vastuualue
yli-intendentti

Paula Saarento

Turun kaupunginmuseo

25.4.2025

Dnro 2396-2025
(00 04 01)

Tiedoksi: Museovirasto, kirjaamo@museovirasto.fi
Varsinais-Suomen ELY-keskus,
kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi